

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ЕКОНОМІКА ТА ВРЯДУВАННЯ

Ступінь вищої освіти:	Магістр
Спеціальність:	D4 «Публічне управління та адміністрування»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	Осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	екзамен

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц., Христенко Лариса Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу

посада

hristenko@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-066-066-1049

телефон

Viber за номером
телефону

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Вивчення курсу передбачає отримання здобувачами достатнього рівня теоретичних знань щодо закономірностей функціонування та трансформації економічних систем, мікро- та макроекономічних засад формування і реалізації публічної політики, теорії публічних фінансів, умов, напрямів, форм і методів забезпечення ефективного функціонування фінансово-бюджетного механізму у процесі прийняття державно-управлінських рішень на загальнонаціональному, регіональному та місцевому рівнях, а також набуття практичних навичок застосування механізмів, методів та інструментів публічного управління економічними процесами і відносинами, аналізу вигід і витрат публічної політики, оцінювання ефективності бюджетних програм, дослідження процесів, що відбуваються у публічній сфері в контексті соціально-економічної та історичної динаміки, для формування здатності обґрунтовувати управлінські рішення щодо державного втручання в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних трансформацій..

Результати навчання:

Знати: механізми, методи та інструменти публічного управління економічними процесами та відносинами; сутність і взаємозв'язки між економічними, соціальними та політичними явищами і процесами та врахування їх у процесі формування і реалізації публічної політики; особливості процесів, що відбуваються у публічній сфері в контексті соціально-економічної та історичної динаміки розвитку економічних систем; зміст, структуру та інструментарій публічної (державної) економічної політики; теоретичні засади застосування методів публічного управління економічними процесами, підходи до виявлення й оцінювання ризиків у економічній сфері; основні прояви неспроможності ринків як передумови державного втручання та випадки неспроможності держави як обмеження його результативності в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних трансформацій; теоретичні

положення публічних (державних) фінансів та умови ефективного функціонування фінансово-бюджетного механізму при прийнятті державно-управлінських рішень на загальнонаціональному, регіональному і місцевому рівнях; сутність, принципи організації та інструменти реалізації бюджетного процесу; напрями, форми та методи забезпечення ефективності функціонування системи публічних фінансів і бюджетної політики.

Вміти: застосовувати механізми державного регулювання розвитку різних сфер і секторів національної економіки в умовах глобалізації ринків; використовувати методи економічного прогнозування для формування гіпотез щодо майбутніх тенденцій розвитку економічних систем на мікро- та макrorівнях; критично аналізувати проблемні питання розвитку національної економіки та публічного управління економічними процесами і відносинами; враховувати мікро- та макроекономічні умови при обґрунтуванні вибору інструментів публічної (державної) економічної політики; здійснювати моніторинг результативності та ефективності реалізації управлінських рішень у публічній сфері; застосовувати інструменти і методи публічного управління економічними процесами, виявляти та оцінювати економічні ризики і розробляти заходи щодо мінімізації їхнього впливу на економічну стабільність; обґрунтовувати бюджетні потреби у процесі формування державної політики; використовувати форми і методи врахування пріоритетів державної політики у бюджетному процесі; здійснювати аналіз ефективності реалізації бюджетних програм і публічних фінансових рішень.

Передумови до початку вивчення:

Наявність базових знань щодо закономірностей функціонування економічних процесів на мікро- та макrorівнях, основ публічного управління та адміністрування; сформовані початкові навички здійснення наукових досліджень, аналізу соціально-економічних явищ і прийняття управлінських рішень.

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою викладання дисципліни «Економіка та врядування» є формування у здобувачів вищої освіти компетентності щодо дослідження закономірностей функціонування та розвитку економічних систем, обґрунтування і прийняття ефективних державно-управлінських рішень та розв'язання складних проблем економічного розвитку і його інституційного та фінансового забезпечення в умовах трансформаційних змін, глобалізації та євроінтеграційних процесів у системі публічного управління та адміністрування.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

СК02. Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК03. Здатність організувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та

розвитку електронної демократії.

PH11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

Структура курсу

Загальний обсяг курсу становить 150 годин (5 кредитів ЄКТС) впродовж 1-го семестру.

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
<i>Змістовний модуль. Порівняльні економічні системи і публічне адміністрування (Comparative Economic System and Public Administration).</i>				
1	Організація і функціонування економічних систем суспільства як чинники розвитку публічного управління господарськими процесами	денна 2/2 заочна 0,4/0,2	Безмежність потреб та обмеженість ресурсів. Проблема вибору в економіці та альтернативна вартість. Суспільне виробництво як матеріальна основа життя людини. Фактори виробництва. Продуктивні сили та виробничі відносини. Господарський устрій та його елементарні форми. Економічна система, її сутність, властивості, цілі й основні структурні елементи. Технологічна, галузева, секторальна, функціональна структура економічних систем. Економічна конституція. Основні суб'єкти економіки та їх взаємодія. Власність, її сутність і місце в економічній системі. Типи, форми та види власності.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні справи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
2	Порівняльний аналіз і публічне управління розвитком економічних систем	денна 2/1 заочна 0,4/0,2	Формаційний та цивілізаційний підходи до типологізації економічних систем. Порівняльні характеристики основних типів економічних систем. Національні моделі економічних систем. Технологічні та інституційні чинники розвитку економічних систем. Держава та її функції з формування сучасних економічних систем. Економічні трансформації як об'єкт публічного управління. Використання механізмів нового публічного менеджменту для розвитку сучасних економічних систем.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні справи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
3	Сучасний вибір стратегії трансформації економічної системи України в процесі глобальних структурних зрушень.	денна 2/1 заочна 0,4/0,2	Теоретичні засади дослідження системних трансформацій економіки і суспільства. Основні тенденції і фази трансформації сучасних економічних систем. Стратегії та моделі політики ринкових реформ у постсоціалістичних країнах. Інституційні механізми трансформації економічних систем. Сучасний вибір стратегії трансформації економіки і суспільства для України.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні справи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
<i>Змістовний модуль. Мікро- та макроекономіка для розроблення публічної політики (Micro- and Macroeconomics for Public Policy Making).</i>				
4	Мікроекономічний вибір і ефективність конкурентних ринків.	денна 2/2 заочна 0,4/0,2	Раціональна поведінка і теорія корисності. Рішення споживачів за умов ризику. Теорія фірми в мікроекономічному аналізі. Поведінка фірми на конкурентному ринку. Ринки праці, землі та капіталу.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні справи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
5	Концепція ефективності і публічна політика	денна 2/2 заочна	Загальна рівновага і ефективність конкурентного ринку. Вплив податків на стан ринкової рівноваги. Концепція ефективності за Парето в аналізі вигід і витрат.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні справи.

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	на конкурентних ринках.	0,4/0,2		Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
6	Економічні аспекти аналізу публічної політики. Аналіз вигід і витрат	денна 2/2 заочна 0,4/0,2	Публічна політика як процес. Універсальні критерії оцінювання публічної політики. Загальна рівновага конкурентних ринків. Зовнішні ефекти в ринковій економіці та їхнє державне регулювання. Вплив податків на стан ринкової рівноваги. Аналіз вигід і витрат як інструмент оцінювання альтернатив політики. Етапи аналізу вигід і витрат. Співставлення вигід і витрат у часі. Концепція ефективності за Парето в аналізі вигід і витрат.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
7.	Макроекономічна рівновага та макроекономічна нестабільність	денна 2/2 заочна 0,4/0,2	Теорії розвитку економіки. Рівень інфляції в Україні та країнах Європейського Союзу. Економічні наслідки безробіття. Теорії ринку праці. Причини та наслідки нерівності у суспільстві. Показники вимірювання нерівності. Аналіз ринку праці в Україні та країнах ЄС.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
<i>Змістовний модуль. Мікро- та макроекономіка для розроблення публічної політики (Micro- and Macroeconomics for Public Policy Making).</i>				
8.	Теорія публічних фінансів	денна 2/2 заочна 0,4/0,2	Фінансова система: основні теоретичні концепції та методи дослідження. Фінансовий механізм: сутність та структура. Структура та нормативно-правові засади публічних фінансів України. Сутність, функції і роль державного бюджету у забезпеченні потреб економічного і соціального розвитку суспільства. Розмежування повноважень між центральними органами влади в системі державних фінансів України. Організація державного фінансового контролю в Україні.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
9.	Публічні надходження і публічні видатки	денна 4/2 заочна 0,4/0,2	Сутність та структура публічних надходжень. Податки як економічна категорія: сутність, види, класифікація. Податкова система України та принципи її побудови. Податкове навантаження. Суспільні блага та роль державних програм у їх фінансуванні. Програмно-цільовий метод та мультиплікатор урядових витрат. Ефективність бюджетних видатків: аналіз вигід і витрат. Форми фінансування економічної діяльності. Бюджетне фінансування соціальної сфери в Україні. Видатки бюджету на забезпечення обороноздатності країни. Оборонний бюджет України. Фінансування видатків на утримання органів правопорядку та державного управління.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
10	Державний бюджет і бюджетний процес	денна 2/2 заочна 0,4/0,2	Наукові основи побудови бюджетного устрою країни. Структура та принципи побудови бюджетної системи України. Асиметрія регіонального розвитку та характер міжбюджетних відносин. Бюджетний федералізм. Бюджетна класифікація. Критерії ефективності використання бюджетних коштів. Проблеми збалансування державного бюджету.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

Рекомендовані джерела інформації

Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Економіка та врядування» (для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та врядування» освітнього рівня «магістр») (Електронне видання) / Укл. : Л.М. Христенко. Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. 61 с.
2. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Економіка та врядування» (для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та врядування» освітнього рівня «магістр») (Електронне видання) / Укл. : Л.М. Христенко. Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. 51 с.
3. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка та врядування» (для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності Д4 «Публічне управління та адміністрування») (Електронне видання) / Укл.: Л.М. Христенко. Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2025. 225 с.
4. Електронний університет СНУ ім. В. Даля. Дисципліна «Економіка та врядування». URL: <http://moodle2.snu.edu.ua/course/view.php?id=3268>

Нормативні акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 № 1602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>
7. Закон України «Про державні цільові програми» від 18.03.2004 № 1621-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15>
8. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
9. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
10. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
11. Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
12. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>
13. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
14. Закон України «Про Рахункову палату» від 02.07.2015 № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>
15. Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» від 11.02.2015 № 183-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19>
16. Про державні цільові програми : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15>

Навчально-наукова література

Основна:

1. Артус М. М., Хижа Н. М. Бюджетна система України : навч. посіб. Київ : Вид-во Європейського університету, 2005. 220 с.
2. Балджи М. Д., Карпов В. А., Ковальов А. І. та ін. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, 2013. 670 с.
3. Барановський О. І. Фінансова політика держави : підручник. Київ : КНЕУ, 2021. 432 с.
4. Баранова В. Г., Дубовик О. Ю., Хомутенко В. П. та ін. Бюджетна система : навч. посіб. Одеса : Бартенева, 2014. 392 с.
5. Базилевич В. Д., Сафронова О. М., Балдич Н. І. Макроекономіка : підручник / за ред. В. Д. Базилевича. 4-те вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2008. 744 с.
6. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Ігнатюк А. І. та ін. Мікроекономіка : підручник / за ред. В. Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : Знання, 2008. 679 с.
7. Бодров В. Г., Сафронова О. М., Балдич Н. І. Державне регулювання економіки та економічна політика: навч. посіб. К.: Академія, 2010. 520 с.
8. Будаговська С. М., Кілієвич О. І., Романюк О. П. та ін. Мікроекономіка і макроекономіка : підручник. Київ : Вид-во Соломії Павличко, 2007. 519 с.
9. Бюджетна система : підручник / за ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 871 с.
10. Бюджетна система : підручник / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 624 с.
11. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін. Податкова система : навч. посіб. Харків : Діса плюс, 2019. 402 с.
12. Глущенко В. В. Публічні фінанси : навч. посіб. Київ : Кондор, 2020. 312 с.
13. Гордієнко Л. Ю., Лукашев С. В. Публічне врядування : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 388 с.
14. Грицяк І. А. (ред.). Стандарти європейського врядування : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2011. 184 с.
15. Даниленко А. І. Бюджетна система України в умовах фінансової децентралізації : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 256 с.
16. Дегтяр А. О., Гончаренко М. В., Коваленко М. М. та ін. Державне управління в економічній сфері : навч. посіб. Харків : Магістр, 2014. 244 с.
17. Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: метод. рек. для підготовки фахівців за ступенем вищої освіти "Магістр" / уклад. : Шмагун А.В. К. : УкрСІЧ, 2019. 28 с.
18. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 2: Електронне урядування: основи та стратегії реалізації / А.І. Семенченко, А.О. Серенок. К.: ФОП Москаленко О.М., 2017. 72 с.
19. Економічна теорія. Мікроекономіка: підручник; за ред. В. М. Тарасевича. К.: Знання, 2012. 134 с.
20. Економічна теорія: Політекономія: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича. 7-е вид., перероб. і доп. К.: Знання-Прес, 2008. 719с
21. Зінь Е. А. Регіональна економіка : підручник. Київ : Професіонал, 2007. 528 с.
22. Інструменти мікро- і макроекономіки в публічному управлінні : навч. посіб. / за ред. В. П. Якобчук. Київ : Ліра-К, 2021. 406 с.
23. Історія економіки та економічної думки : підручник / О.Ю. Амосов, В.О. Сивоконь, Н.В. Статівка та ін.; за заг. ред. д.е.н., проф., засл. діяча науки і техніки України О.Ю. Амосова, к.е.н., доц. В.О. Сивоконя. Х. : Вид-во ХарPI НАДУ "Магістр", 2013. 600 с.
24. Кібік О. М., Котлубай В. О., Хаймінова Ю. В., Редіна Є. В. Основи економічної теорії. Економіка та врядування : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2019. 216 с.
25. Козак Ю. Г., Ковалевський В. В., Захарченко О. В. та ін. Міжнародні стратегії економічного розвитку : навч. посіб. Київ : Авріо, 2011. 262 с.
26. Кравченко О. В. Фінансовий менеджмент у публічному секторі : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2023. 280 с.

27. Крайник О. П., Третяк Г. С. Сучасна економічна теорія : навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2012. 240 с.
28. Крисоватий А. І., Василевська Г. В. Публічні фінанси : підручник. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 512 с.
29. Кузьменко О. В. Податкова політика держави : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2021. 312 с.
30. Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М., Столярчук Я. М. Глобальна економіка : підручник. Київ: КНЕУ, 2022. 588 с.
31. Лютий І. О. Державні фінанси : підручник. Київ : КНЕУ, 2020. 432 с.
32. Малиш Н. А., Ільченко-Сюйва Л. В. Бюджетно-податкова політика України : навч.-метод. матеріали. Київ : НАДУ, 2015. 52 с.
33. Мельник Л. Г. Економіка розвитку : підручник. Суми : Університетська книга, 2020. 528 с.
34. Мельник В. М. Фінансовий менеджмент у державному секторі : навч. посіб. Київ : Алерта, 2022. 304 с.
35. Мікроекономіка і макроекономіка: підручник : у 2 ч.: / С. М. Будаговська, О. І. Кілієвич, О. П. Романюк та ін.; за заг. ред. С. М. Будаговської. 4-те вид. К. : Вид-во Соломії Павличко, 2007. 519 с.
36. Мочерний С. В. Економічна теорія : навч. посіб. Київ : Академія, 2009. 640 с.
37. Нижник Н. Р., Машков О. А. Системні трансформації публічного управління в Україні : навч. посіб. Київ : Кондор, 2021. 304 с.
38. Нечипоренко А. В. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. Київ : Кондор, 2023. 280 с.
39. Пасічний М. Д. Фінансова політика розвитку держави : підручник. Київ : КНЕУ, 2022. 420с.
40. Публічне врядування : навчальний посібник / Л.Ю. Гордієнко, С.В. Лукашев. Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 388 с.
41. Решетило В. П., Стадник Г. В., Можайкіна Н. В. та ін. Економічна теорія : навч. посіб. Харків : ХНУМГ, 2014. 290 с.
42. Савчук В. С., Зайцев Ю. К., Малий І. Й. та ін. Трансформаційна економіка : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2006. 612 с.
43. Савчук В. С. Фінансовий менеджмент : підручник. Київ : КНЕУ, 2020. 512 с.
44. Соколовська А. М. Податкова система держави: теорія і практика : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2021. 356 с.
45. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : навч. посіб. Київ : Алерта, 2014. 432 с.
46. Тарасевич В. М. (ред.). Економічна теорія. Мікроекономіка : підручник. Київ : Знання, 2012. 134 с.
47. Федосов В. М. Бюджетний менеджмент : підручник. Київ : КНЕУ, 2020. 480 с.
48. Ходаківський Є. І., Якобчук В. П., Литвинчук І. Л. Економіка і публічне управління : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2023. 312 с.
49. Шевчук І. Л., Черепанова В. О., Ставерська Т. О. Бюджетна система : навч. посіб. Харків : Іванченко І. С., 2015. 284 с.
50. Юрій С. І. Публічні фінанси : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2021. 448 с.

Додаткова:

1. Баранов А. Г. Сучасний стан розвитку публічного управління в Україні. Аспекти публічного управління. 2019. С. 45–52.
2. Барановський О. І. Фінансова безпека держави в умовах глобальних викликів. Фінанси України. 2023. № 3. С. 25–39.
3. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія: політекономія, макроекономіка, мікроекономіка. URL: https://pidru4niki.com/1584072038038/politekonomiya/ekonomichna_teoriya
4. Бориславська О. М., Заверуха І. Б., Захарченко Е. П. та ін. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України : монографія. Київ : Софія, 2012. 128 с.
5. Бугас Н. В. Бюджетування як ефективний інструмент управління витратами. Бізнес Інформ. 2012. № 5. С. 190–193.
6. Бюджетна класифікація, її структура та роль у бюджетній сфері. URL: <https://studies.in.ua/finansove-pravo-shporu/3334-byudzhetna-klasifikacya-yiyi-struktura-ta-rol->

u-byudzhetny-sfer.html

7. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
8. Геєць В. М. Про єдність і суперечності у розвитку суспільства, держави та економіки. Економіка України. 2012. № 10. С. 4–23; № 11. С. 4–22.
9. Геєць В. М. Фіскальна політика та економічне зростання. Економіка України. 2021. № 7. С. 3–18.
10. Гернего Ю. О. Технології фінансування соціальних проєктів та грантмейкінг. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 18. С. 31–36.
11. Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування : навч. посіб. Київ : ПРООН, 2007. 206 с.
12. Державне управління в економічній сфері : навч. посіб. / А. О. Дегтяр, М. В. Гончаренко, М. М. Коваленко, С. В. Майстро ; за заг. ред. д.держ.упр., проф. А. О. Дегтяра. Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2014. – 244 с.
13. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / О. Бориславська, І. Заверуха, Е. Захарченко; Швейцарськ.-укр. проєкт «Підтримка децентралізації в Україні DESPRO». К. : Софія, 2012. 128 с.
14. Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування : навчальний посібник для посадових осіб місцевих та регіональних 36 органів влади та фахівців з розвитку місцевого самоврядування / В. Негода, Дж. Сах, М. Полонський та ін. К. : ПРООН/МПВСР, 2007. 206 с.
15. Диха М. В. Соціально-економічний розвиток України: напрями та засоби реалізації : монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 388 с.
16. Дубич К. В. та ін. Публічне управління у сфері зайнятості в Україні : колективна монографія. Київ, 2020. 320 с.
17. Дудкіна О., Дудкін П. Регіональна соціально-економічна асиметрія: діагностика та шляхи подолання. Галицький економічний вісник. 2012. № 5. С. 21–27.
18. Єрохін С. А. Трансформаційний процес та його структуризація. Актуальні проблеми економіки. 2005. № 2. С. 4–12.
19. Загорський В. С. (ред.). Публічне управління в Україні: проблеми та перспективи розвитку : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2021. 256 с.
20. Зінчук М. І. Генезис наукового розуміння поняття публічного врядування. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 21. С. 115–120.
21. Іванов М. Ф. Актуальні питання економічної теорії та практики її застосування в державному управлінні : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2004. 54 с.
22. Калиновський Б. В. Місцева публічна влада в Україні : монографія. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. 380 с.
23. Кирилюк Є. М. Понятійний апарат досліджень трансформації економічних систем. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197224392.pdf>
24. Крисоватий А. І. Бюджетна децентралізація та розвиток територій. Світ фінансів. 2022. № 2. С. 15–27.
25. Кубах Т. Г. Сутність ринку капіталу як економічної категорії. Економіка і регіон. 2008. № 4. С. 209–212.
26. Логвінова О. П., Семененко І. М. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків. URL: https://pidru4niki.com/86343/ekonomika/obgruntuvannya_gospodarskih_rishen_i_otsinyuvannya_rizikiv
27. Лотиш О. Я. Теоретичні аспекти мікроекономічного аналізу фірми. Ефективна економіка. 2016. № 4.
28. Луніна І. О. Державні фінанси та міжбюджетні відносини. Фінанси України. 2020. № 8. С. 7–21.
29. Макогон Ю. В. Фінансова стабільність у системі публічних фінансів. Економічний часопис. 2024. № 1. С. 30–42.
30. Малюга Л. М., Загороднюк О. В. Формування механізму публічного управління та адміністрування в Україні. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2016. № 3. С. 62–65.

31. Мельник В. М. Податкові реформи в Україні: сучасні виклики. Економіка та держава. 2023. № 5. С. 44–50.
32. Нечипоренко А. В. Бюджетне планування в умовах воєнної економіки. Фінанси України. 2024. № 2. С. 56–70.
33. Пасічний М. Д. Публічні фінанси в умовах цифрової трансформації. Економіка України. 2022. № 9. С. 35–48.
34. Педченко Н. С., Заворотній С. І. Бюджетний федералізм у фінансовій системі держави. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/801/1/49.pdf>
35. Петренко І. І. та ін. Особливості оцінювання публічної політики: уроки для України. Актуальні проблеми політики. 2022. Вип. 69. С. 80–86.
36. Петришина Н. В. Проблеми трансформації економіки України. Економіка. 2014. Вип. 24. С. 31–38.
37. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
38. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі на рівні місцевих бюджетів. URL: <https://mof.gov.ua>
39. Рехтета О. М., Рехтета І. І. Трансформація національної економіки в глобальному вимірі. Економіка і суспільство. 2018. № 16. С. 210–214.
40. Свірко С. В. Принципи належного урядування на сучасному етапі розвитку держави. Економіка та управління. 2024. № 1. С. 12–18.
41. Соколовська А. М. Податкова політика держави у контексті євроінтеграції. Фінанси України. 2021. № 6. С. 19–33.
42. Стандарти європейського врядування : навч. посіб.; авт. кол.: І. А. Грицяк, О. Ю. Оржель, С. М. Гладкова та ін.; за заг. ред. І. А. Грицяка. К.: НАДУ, 2011. 184 с.
43. Титаренко Л. П. Публічне управління України в умовах сучасних викликів. Теорія та практика державного управління. 2024. № 2. С. 55–63.
44. Фінансова енциклопедія. URL: <https://ua.nesrakonk.ru>
45. Шпіньова Ю. Публічна політика як процес прийняття рішень. Colloquium-journal. 2022. № 4. С. 6–8.

Перелік структур, які реалізують функції у сфері економіки та врядування в Україні.

1. Кабінет Міністрів України : офіц. сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
2. Міністерство економіки України : офіц. сайт. URL: <https://www.me.gov.ua>
3. Міністерство фінансів України : офіц. сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua>
4. Міністерство розвитку громад та територій України : офіц. сайт. URL: <https://www.minregion.gov.ua>
5. Міністерство соціальної політики України : офіц. сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua>
6. Міністерство цифрової трансформації України : офіц. сайт. URL: <https://thedigital.gov.ua>
7. Національний банк України : офіц. сайт. URL: <https://bank.gov.ua>
8. Державна служба статистики України : офіц. сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
9. Державна податкова служба України : офіц. сайт. URL: <https://tax.gov.ua>
10. Державна митна служба України : офіц. сайт. URL: <https://customs.gov.ua>
11. Рахункова палата : офіц. сайт. URL: <https://rp.gov.ua>
12. Антимонопольний комітет України : офіц. сайт. URL: <https://amcu.gov.ua>
13. Фонд державного майна України : офіц. сайт. URL: <https://www.spfu.gov.ua>
14. Національне агентство України з питань державної служби : офіц. сайт. URL: <https://nads.gov.ua>
15. Національне агентство з питань запобігання корупції : офіц. сайт. URL: <https://nazk.gov.ua>

Оцінювання курсу

Шкала оцінювання національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Вимоги у межах критеріїв оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ECTS	Вимоги
90 – 100	A	<i>Знати:</i> концептуальні засади функціонування та трансформації економічних систем, теоретико-методологічні основи формування і реалізації публічної економічної політики, механізми державного регулювання економічних процесів, сучасні підходи до аналізу мікро- та макроекономічної рівноваги, теорії публічних фінансів, принципи організації бюджетної системи та інструменти фінансово-бюджетного регулювання соціально-економічного розвитку. <i>Вміти:</i> комплексно аналізувати економічні процеси і управлінські ситуації, прогнозувати тенденції розвитку економічних систем, обґрунтовувати та приймати ефективні державно-управлінські рішення, застосовувати інструменти аналізу вигід і витрат, оцінювати результативність бюджетних програм, аргументовано розробляти пропозиції щодо вдосконалення економічної політики та демонструвати високий рівень професійної автономії.
82 – 89	B	<i>Знати:</i> основні теоретичні положення щодо функціонування економічних систем, механізми публічного управління економічними процесами, базові засади публічних фінансів і бюджетної політики, інструменти державного впливу на ринкові процеси. <i>Вміти:</i> застосовувати отримані знання для розв'язання практичних завдань у сфері економічного врядування, аналізувати соціально-економічні процеси, формулювати обґрунтовані висновки щодо ефективності управлінських рішень, демонструвати достатній рівень самостійності у професійно орієнтованих ситуаціях.
74 – 81	C	<i>Знати:</i> базові категорії та принципи розвитку економічних систем, сутність державної економічної політики, загальні засади бюджетного процесу та фінансового регулювання економіки. <i>Вміти:</i> виконувати типові аналітичні та розрахункові завдання, застосовувати теоретичні положення при аналізі стандартних економічних ситуацій, здійснювати загальну оцінку результативності управлінських рішень із незначною допомогою викладача.
64 – 73	D	<i>Знати:</i> окремі положення теорії економічного розвитку та публічного управління економічними процесами, основні інструменти державного регулювання економіки і базові принципи функціонування публічних фінансів. <i>Вміти:</i> відтворювати навчальний матеріал, виконувати прості практичні завдання за зразком, застосовувати знання у типових економічних ситуаціях за умови методичного супроводу.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Вимоги
60 – 63	E	<i>Знати:</i> фрагментарні теоретичні положення щодо функціонування економічних систем і ролі держави в економіці, окремі поняття публічних фінансів і бюджетної політики. <i>Вміти:</i> виконувати мінімальний обсяг практичних завдань, відтворювати окремі теоретичні положення та робити елементарні висновки за допомогою викладача.
35 – 59	Fx	<i>Здобувач виявляє фрагментарні знання окремих термінів і понять дисципліни без цілісного розуміння закономірностей функціонування економічних систем, механізмів публічного управління економічними процесами та ролі публічних фінансів у забезпеченні економічного розвитку.</i> <i>Здобувач здатний частково виконувати окремі практичні завдання після додаткового опрацювання навчального матеріалу, однак не демонструє достатнього рівня сформованості аналітичних умінь і навичок обґрунтування управлінських рішень, що є підставою для незарахування дисципліни з правом повторного підсумкового контролю.</i>
0 – 34	F	<i>Здобувач не засвоїв базових теоретичних положень дисципліни, не орієнтується у змісті економічних процесів, принципах державного регулювання економіки, засадах публічних фінансів і бюджетного процесу.</i> <i>Здобувач не здатний застосовувати теоретичні знання для розв'язання навіть типових практичних завдань, не демонструє сформованості необхідних результатів навчання та професійних умінь, що зумовлює необхідність повторного вивчення дисципліни.</i>

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату, що базується на низці внутрішніх положень СНУ ім. В. Даля та вимогах чинного законодавства.

Під час вивчення курсу здобувачі виконують різні індивідуальні текстові роботи (виступи, доповіді, реферати, практичні завдання). Перевірка текстів письмових робіт на рівень академічної доброчесності здійснюється за єдиними для всіх здобувачів засобами із використанням програмного забезпечення StrikePlagiarism.com, інструментів освітнього середовища MOODLE, а також шляхом аналізу відкритих інтернет-джерел.

До текстових робіт висуваються вимоги, за якими усі запозичення мають бути оформлені за допомогою актуальних посилань на відповідних авторів. Під час складання екзаменаційних тестів списування із будь-яких джерел суворо заборонено.

Організація навчальної діяльності та виконання завдань:

Під час викладання курсу використовується студентоцентризований підхід у формі проведення практичних занять у малих групах, проблемно-орієнтованої структури лекційного матеріалу, що викладається, та групових/індивідуальних консультацій (теоретичних та практичних) за курсом. Активно застосовується форма позааудиторної самопідготовки здобувачів на основі бібліотечних фондів та інтернет-ресурсів.

У межах пропонованого лекційного матеріалу відбувається заохочення здобувачів до самонавчання (позанавчальної роботи) за допомогою проходження спеціальних курсів (on-line / off-line) на навчальних платформах та в інших (ліцензованих у встановленому порядку) навчальних закладах. Надання підтверджуючих документів (сертифікатів, дипломів) є підставою для зарахування: 1) певних тем у межах дисципліни із зарахуванням відповідної кількості кредитів (балів); 2) дисципліни загалом за умови, якщо кількість кредитів у документі з позанавчальної роботи дорівнює (або є більшою) за загальну кількість кредитів за дисципліною та співпадіння тематичної структури курсу. Зарахування кредитів за дисципліною відбувається згідно з Положення про порядок визначення та ліквідації академічної різниці, зарахування результатів попередніх періодів навчання, отриманих у формальній та неформальній освіті у СНУ ім. В. Даля.

Заплановані робочою програмою за курсом практичні завдання, виступи на практичних заняттях, інші форми індивідуальної самостійної роботи мають бути виконані у визначені терміни і оцінені відповідно до шкали, яка подана у програмі.

Вимогами до аудиторних занять є: проведення занять на регулярній та своєчасній основі, забезпечення необхідними технічними засобами та роздавальним матеріалом. Відсутність здобувача на заняттях (з будь-яких причин) не звільняє його від вивчення теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань. Строки виконання та здачі завдань визначаються індивідуально кожному здобувачеві з урахуванням причин відсутності на заняттях. У разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність та ін.) терміни можуть бути переглянуті щодо збільшення за письмовим погодженням з завідувачем кафедри та деканом факультету.

Правила поведінки під час занять:

Навчальний процес передбачає поєднання індивідуальної та групової роботи. Освітнє середовище курсу базується на принципах взаємоповаги, академічної культури, відкритості до конструктивної дискусії та дотримання етичних норм професійної комунікації. Здобувачі повинні своєчасно з'являтися на аудиторні заняття відповідно до розкладу, розміщеного на офіційному вебсайті університету (<https://timetable.lond.lg.ua/>), та дотримуватися вимог внутрішнього розпорядку і правил техніки безпеки під час освітнього процесу.